

רבינו, כִּדְ תֵּאבֹוּ יִשְׂרָאֵל כִּאֲשֶׁר חֲטְאוּ עִם יִשְׂרָאֵל בַּעֲגֹל, וְנִחִית מִן
 טוֹרָא וַיִּרַד מִן הַהָר דְּכַתִּיב כִּמוֹ שֶׁכְּתוּב, (דברים ט) כִּי יִגְרָתִי מִפְּנֵי
 הָאֵף וְהַחֲמָה.

המדבר לשון הרע למטה גורם שיפתח פי המקטרג למעלה

תַּחֲתֵי אֱלֹוִיִן תחת אלו שהם האף והחמה, **אֵית רִוְחָא הִדָּא** יש רוח אחד,
דְּקִיִּמָּא עַל כָּל אֵינּוֹן מְאִירֵי דְּלִישְׁנָא בִּישָׂא שעומד
 וממונה על כל אלו בעלי לשון הרע, שלא מפסיקים מלדבר לשון הרע, **דְּכִד מְתַעֲרֵי**
בְּנֵי נֶשָׂא בְּלִישְׁנָא בִּישָׂא וכאשר מתעוררים בני האדם לדבר לשון הרע,
אוּ הֵהוּא בֵּר נֶשׁ דְּאֶתְעִירֵי בְּלִישְׁנָא בִּישָׂא או אפילו יחיד אדם
 שמתעורר לדבר לשון הרע, **כְּדִין אֶתְעֵר הָאֵי רִוְחָא בִּישָׂא**
מְסַאָּבָּא דְּלֵעִילָא אז מתעורר אותו הרוח רע וטמא שלמעלה, **דְּאֶקְרֵי**
סְכְּסִיכָּא שנקרא סכסיכ"א על שם זה שמסכסך בין בני האדם. **וְאִיהוּ שְׂאִירֵי**
עַל הֵהוּא אֶתְעֵרוּתָא דְּלִישְׁנָא בִּישָׂא והוא שורה על אותה
 התעוררות של לשון הרע, **דְּשְׂאִירוּ בֵּיהּ בְּנֵי נֶשָׂא** שהתחילו לדבר בני אדם,
וְאִיהוּ עָאֵל לְעִילָא והוא עולה למעלה לקטרג, **וְגָרִים בְּהֵהוּא**
אֶתְעֵרוּ דְּלִישְׁנָא בִּישָׂא וגורם בכח אותה התעוררות של לשון הרע,
מוֹתָא וְחֶרְפָּא וְקִטּוּלָא בְּעִלְמָא מוות וחרב ומיתה בעולם. (דף רס"ה ע"א)
וְוִי לְאֵינּוֹן דְּמְתַעֲרֵי לְהָאֵי סְטָרָא בִּישָׂא אוי לאותם בני אדם

שמעוררים לזה הרוח הרע, וְלֹא נִטְרִי פּוֹמִייהוּ וְלִישָׁנְהוּן ולא שומרים על פיהם ולשונם, וְלֹא חֲשָׁשִׁי עַל דָּא ולא חוששים על איסור לשון הרע, וְלֹא יִדְעֵי דְהָא בְּאִתְעָרוּ דְלִתְהָא ואינם יודעים שבזו ההתעוררות שלמטה, תִּלְיָא אִתְעָרוּ דְלַעֲלָא תלויה ההתעוררות שלמעלה, בֵּין לְטַב בֵּין לְבִישׁ בין לדברים טובים שמעוררים למעלה טוב, ובין לדברים רעים שמעוררים למעלה את הרע העליון.

לשון הרע שלמטה מעורר כוחות רעים שלמעלה

תָּא חַזִּי בא ראה, כִּד הָאִי אִתְעָרוּ דְלִישָׁנָא בִישָׁא אִתְעָר לְתַתָּא כאשר זו ההתעוררות של לשון הרע מתעוררת למטה בעולם הזה, כְּדִין הָאִי נְחָשׁ עֲקָלְתוֹן אז אותו נחש עקלתון שהוא נוק' דקלי' (מקדש מלך), סְלִיק קְשָׁקְשׁוּי מעלה קשקשיה שהם כוחות הרע שתחת ממשלתה, וְאוֹקִים לֹון בְּסְלִיקוּ ומעמידה אותם כלפי מעלה, כדי לעורר את הזכר דקלי', וְאִתְעָר מִרִישָׁא עַד רַגְלוּי ומתעוררת מראשה ועד רגליה שהם כל ז' היכולות דילה, וחזר ופירש וְכִד קְשָׁקְשׁוּי סְלִיקוּ וּמִתְעָרִי שכאשר עולים קשקשיה שהם חילותיה, כְּדִין כָּל גּוֹפָא אִתְעָר אז כל גופה מתעורר שהם כל ספירות והיכולות רעים דילה (אור החמה בשם מהרח"ו). ומבאר מי הם קְשָׁקְשׁוּי שאמרנו, ומפרש אֲלִין אִינוֹן כָּל גַּרְדֵּינִי נִימוֹסִין דְלִבְר אלו כל בעלי הדין שעומדים תחת ממשלתה בחוץ.

לשון הרע מעורר הזכר נחש בריח דקלי'

וְכִלְהוּ מִתְעַרְי וכל אלו בעלי הדין מתעוררים ע"י הדיבור הרע ההוא **!וְאֶתְדִין**
בְּהֵהוּא מְלָה בִישָׂא ואוחזים באותו דיבור הרע, לשון הרע,
וּמִתְעַרְי לְגַבֵּי הַהוּא (ישעיה כז) **נָחַשׁ בְּרִיחַ** ומעוררים על ידו את הזכר
דקלי', **פְּדִין כָּל גּוֹפָא בִישָׂא** אז כל הגוף הרע דו"א דקלי', **אֶתְעַר**
מִרִישִׁיהּ וְעַד רַגְלוּי מתעורר מראשו עד רגליו, בכל י' ספירותיו, **בְּכָל הַיְי**
הֵיכְלִין דְּקֵאמְרָן בכל אותם היכלות שביארנו (לעיל קודם היכלות הקדושה).
וְכָל אֵינּוֹן קִשְׁקִשִׁין בְּהֵהוּא גְלָדָא וכל אותם קשקשים הקבועים בגופו
שהם חילותיו ומחנותיו, **נְחָתִין לְתַתָּא** יורדים ללמטה בהיכלות (פרדס רימונים),
וְהֵהוּא גְלָדָא אֶתְפִּשֵׁט מִנִּיהּ וְנָחִית לְתַתָּא וגם העור שלו שהיא
נוק' דקלי' (כך משמע לקמן) נפשט ממנו ויורד למטה. **!וְגוֹפָא סְלִיק** ורק הוא עצמו
עולה למעלה מחוץ להיכלות הקדושה, **!וְאֶתְעַר לְמַהוּי דְּלְטוֹרָא לְעֵילָא**
ומתעורר להיות מלשין ומשטין למעלה.

מסביר סוד הפשטת הנחש עורו וקשקשיו

תָּא חַוִּי בא וראה, להבין ענין הפשטת הנחש, **אָף עַל גַּב דְּזַמְנָא**
קְבִיעָא אִיהוּ אע"ג שזמן קבוע הוא, **לְכָל חַוִּיין דְּעֵלְמָא** לכל
הנחשים של העולם, **לְאַתְפִּשֵׁטָא מִשְׁכָּא דְּלַהוֹן** לפשוט מעצמם העור
שלם, מכל מקום **לָא מִתְפִּשֵׁטִי** לא מתפשטים מעורם, **אָלָא בְּזַמְנָא**

דַּמְתַּעְרִי בְּלִישָׁנָא בִּישָׁא לְתַתָּא אלא בזמן שמתעוררים הבני אדם
לדבר לשון הרע למטה, **וּכְדִין אֶתְעַר הָהוּא** (נ"א רוּחָא) **חַוִּיא בִּישָׁא**
לְעֵילָא כי אז מתעורר אותו הנחש הרע למעלה, **וּפְשִׁט מִשְׁכִּיחַ**
וּקְשָׁשׁוּי מְנִיחַ ופושט עורו וקשקשיו ממנו. **דָּא סְלִיק** זה עולה היינו גופו
עולה למעלה לקטרג, **וְדָא נְחִית** וזה יורד היינו עורו וקשקשיו שהם בת זוגו וכל
חיילותיו ומחנותיו, **וּקְשָׁא עֲלִיחַ הָהוּא אֶתְפִּשְׁטוּתָא** וקשה עליו
אותה ההתפשטות **דְּקְשָׁשׁוּי בְּמִשְׁכִּיחַ מְכַלָּא** של הקשקשים שלו ועורו
יותר מכל. **מַאי טַעְמָא** ומה טעם הדבר. **בְּגִין דְּאֶתְפָּרֵשׁ מְזוּוּגִיחַ**
משום שנפרש מבת זוגו שהיא עורו וכסותו. ועושה כן ה' יתברך **דְּאֶלְמִלָּא הָוּחַ**
כְּלָא בְּחַבּוּרָא חֲדָא כי אילו היו הזכר והנקבה דקלי" בחיבור אחד, **לָא**
יְכַלִּין עֲלָמִין לְמַסְבַּל לֹון לא היו יכולים העולמות והתחתונים לסבול אותם,
ואת הנזקים שהיו עושים, כי היו מחריבים את העולם, לכן עשה הי"ת שיתפשט מעורו כדי
שיהיה תיקון לתחתונים (מקדש מלך), **וְכַלָּא בְּגִין אֶתְעַרוּתָא דְּלִישָׁנָא**
בִּישָׁא דְּלַתַּתָּא וכל זה נעשה מחמת התעוררות הלשון הרע שמדברים למטה.

כאשר הנחשים למטה פושטים עורם כל אחד נותן קולו ומעוררים את הנחש
הגדול

וְכַד חַוִּיין דְּלַתַּתָּא מִתְפִּשְׁטִי מִהָהוּא מִשְׁכָּא ומבאר יותר איך
מתעורר הנחש העליון, והוא כי כאשר הנחשים למטה מתפשטים מאותו העור